

(המשך מעמוד 14)

ובקבלה למציאות הישראלית ערבית: היה זה כאילו הסתפקה ישראל בפחות מהסכסוך שלום רשמי, אחרי משאומותן שהתנהל על בסיס תנאים מוקדמים מוגדרים מראש, באווירה קרירה — וכל זה מתוך הישג שההסכם ייצור בהכרח את ריקמת השלום המיוחלת, גם ללא הכרזות ותוודות. כל זה, כדי לחזק את יסודות השלום בעולם הערבי, ולעזור להנהגה הערבית להתגבר על מישקעי הרגש, השינאה והסלידה, שנוצרו בעקבות מאורעות העבר.

חיים לאוכרי הנקניקיות

ה גרמנים ידעו, כמובן, שלא הנוסחאות המילוליות של ההסכם קובעות, אלא המציאות שתיווצר בעקבותיו. והם צדקו.

במשך 12 שנה שלט הסכסוך השילומים בכלכלה הישראלית. הוא חדר לכל פינה של חיינו, הגיע לכל מישפתה. המתנגדים הקיצוניים ביותר (כמו יעקוב מרדור, המנהיג מס' 2 של תנועת החרות) נהנו ממנו לא פחות ממחייביו.

2000 מיפעלים ישראליים קיבלו סחורות שילומים. אותה שעה זרמו כספי פיצויים אישיים לרבבות מישפחות ישראליות, יוצאות גרמניה, והרימו אותן מן האשפתות. גרוטאות אנושיות, פליטי המעמד הבינוני היהודי האמיד בגרמניה, שהפכו בארץ לקבוצים ולמוכרי נקניקות, חזרו לרמת מחייה הנוגנת.

תחילה באו מכוניות וסחורות. היה צורך לזמור אך להפעיר את המיתקנים. מכיוון שאייאפשר היה אף להענות על הדעת לגרמנים ידרבו על אדמת ישראל, נשלחו טכנאים ישראליים לגרמניה, ללמוד.

כל דרכון ישראלי נשא אז את הכתובת: "פרט לגרמניה". בהדרגה נמחקה כתובת זו ביותר ויותר דרכונים. טכנאים נסעו לעבוד במפעלים גרמניים, כדי להתחמחח במכונות המומנות. מישפחות נסעו לגרמניה כדי להוכיח תביעות פיצויים. כל אלה שלחו הביתה מיתכבים, מתנות, סחורות, נרקמו יחסים אנושיים בין ישראלים וגרמנים.

פה ושם נתעורר הצורך להביא לארץ טכנאים גרמניים, לקמת המיתקנים. הם התהפשו לשווייצים וזאוסטררים, היו בצינעה ובני רד.

אך בהדרגה הם התערבכו בין הבריות, והימצאות בני עמי המרצוים על אדמת הקודש לא היתה עוד יוצאת דופן. מה גם שאוסטריות, שגיה נודד היטור, ושחייזיה השתתפו בצבאותיו, קיומה יחסים עם ישראל.

הזמן עשה את שלו — במהרה. הכל הבינו שהכלכלה הישראלית תלויה בגרמניה, ש-12% מכל היבוא לישראל בא מגרמניה. שנוצרו יחסים חדשים. בבתי-הקולנוע הוצגו סרטים גרמניים, בין גרמניה וישראל התנהלה תנועת-תיירים ערה ורוצצדית.

לשיא חדש הגיעו היחסים כאשר עשתה גרמניה מעשה גאוני מוכיחה פסיכולוגית; היא קנתה מישראל נשק.

כל מישלוח של עוזים לגרמניה עורר גל של גאווה בלב הישראלי המצוי ("הגרמנים המנוולים האלה יכולים ללמוד מאיתנו איך לייצר נשק!"). רק מעטים ידעו אז שגרמניה חיוקה קשר זה על-ידי מישלוחי-נשק חשובים (וחשאיים) לישראל, בעיקר ממחסני הצבא האמריקאי, וכנראה בהסכמתו.

בתום תקופת הסכסוך השילומים כבר היה קיים בין ישראל וגרמניה מצב של שלום נמור. ויחסי-המסחר בין המדינות נמשכו כמלוא התנופה, בני שילומים. העוינות ההדדית נעלמה כימעט כולו.

(זהו מה שנקרא בלשון הישראלי "שלוש-אמת". לא הוכרו עליו בהסכם, אלא ההסכם יצר את הריקמה המעשית שהולידה אותו. המהלכים הנכונים והמחושבים בראשית הדרך יצרו בהכרח, מבלי שהצד השני אף הרגיש בכך, את השלום הממשל, שכל הישראליים סירבו אף לחשוב על אפשרותו בהתחלה.)

הצדעה לאיש זקן

ב סמוך לסיום השילומים נוצר מצב כימעט אבסורדי — מצב שעוד תריסר שנים לפני כן לא היה איש חולם עליו.

ישראל רצתה בוחסים רשמיים וגזויים עם גרמניה. גרמניה ביקשה להתחמק מכך, מפני שחששה מפני התגובה הערבית.

באותם הימים סערו הרוחות סביב "פרשת המדענים הגרמניים" — אחת השטויות הרבות שנוולדו במוחו הפורה של אישר ראל, בתקופת-הזהוהר של שילטון בן-גוריון. כיום, בדיעבד, ברור שהפרשה כולה היתה איחולה, שהיכורים על פצצות-קובאלט היו מנוחלים, שכל ההיסטוריה, המפוברקת בישראל היתה בגדר סטייה נפשית. המדענים לא יכלו לעזור לצבא המצרי, ועבד-אל-נאצר בינוב עליהם את משאבי העם המצרי לריק.

אותה שעה גילו הערבים את מישלוחי-הנשק הגרמניים לישראל, והקימו המולה. גרמניה הפסיקה את המישלוחים. עבד-אל-נאצר לא הסתפק בכך, ובהתקפה של רוגז הזמין למצרים את נשיא גרמניה המיוחית. זה דחף את בון סופית לכינון יחסים דיפלומטיים עם ישראל, ורוב מדינות-ערב (מלבד תוניסיה) ניתקו יחסיהן עם גרמניה.

האקט הרשמי של כינון היחסים בא בצורת חילופי-מיתכבים בין הקאנצלר לודוויג ארהארט וראש-הממשלה לוי אשכול, ב-21 במאי 1965 — 14 וחצי שנים אחרי המהלך הראשון של אדנואר.

במישור הנפשי הושלם מעשה זה במילחמת שש-הימים. הדאגה הכנה של העם הגרמני לשלום ישראל בימיהת-הרדה, ושימחתו הגלויה על ניצחון ישראל, היו כה כולטים וספונטאניים, עד שאחרון המהיצות בין העמים נפלו.

אדנואר ביקר בישראל אחרי שהתפטר, בראנד הסוציאלי-דמוקראטי, הלוחם האנטרי נאצי ללא-רבב, בעל פרס-השלום, עורך ביקור בישראל בעודו בתפקיד.

אין לדעת מה עבר בראשו כאשר עמד בדור מוד חיידו צה"ל, והקשיב הצלידי ההימנון הגרמני. ייתכן מאד שהצדיע, בסתר לבן, יאדנואר הזקן.

וילי בראנד זכה בפרס-נובל לשלום, כהכרה עולמית בהישגו לכינון שלום בין גרמניה ובין הגוש הקומוניסטי, ובכללו גרמניה המיוחית. זה היה מיבצע כביר של מדינאי שהיה מוכן לסכן את עצמו במהלכים שיכלו לקבור אותו. הפרס הגיע לו.

אך מהזכירו שר אדנואר להשכנת שלום בין גרמניה וישראל, היו קשים עוד יותר, נכונים לא פחות. גם לזקן ההוא הגיע, מן הסתם, פרס-נובל. הוא ניצח השבוע אחרי מותו.

אם נרצה; אין זו אגדה

מ דוע אני חוזר ומספר את כל זאת לגולדה מאיר? אינו מצפה ממנה לקדוץ את הקנה הטמון בפרשה זו. המוח שלה בנוי בתבנית פשוטה. מה שאינו מתאים לתבנית, אינו נקלט.

לה ברור שלנו אין מה לעשות למען השלום. אנחנו כבר אמרנו מה שאמרנו. הערכים צריכים לעשות. הערבים צריכים "להתפכח". הערבים צריכים לשנות את עמדתם. הערבים צריכים להבין שאנחנו צודקים. לא צודקים מעט, לא צודקים הרבה, אלא צודקים לגמרי.

(באילו אמר גרמני לאדנואר, בסוף 1949: "אם היהודים ה — — רוי ציום משחו, שיבקשו! שייכנסו למשאיומתן בלי תנאים מוקדמים!")

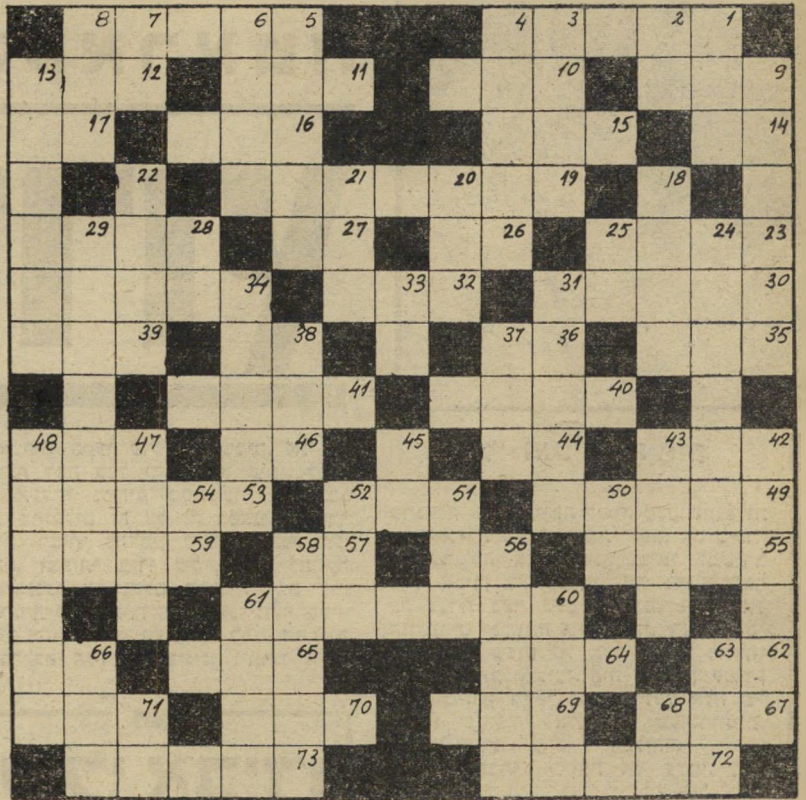
גולדה אינה מסוגלת ללמוד. היא מסוגלת רק לחלק ציונים. לכל אדם אחר, ביקור הקאנצלר הגרמני בישראל צריך לשמש נושא לאופטימיות רבה. אם זה היה אפשרי, כל דבר אפשרי! ואם הגרמנים, שלא הצטיינו מעולם בחוש סוליטי מובהק, היו מסוגלים לבצע זאת — גם אנחנו יכולים!

מלי גולדה.

דגל ישראל יתנופף בקאהיר, ראש-ממשלה ישראלי יערוך בה ביקור ממלכתי. צלילי התקווה יישמעו, וחיללים מצריים ידגלו את נשקם לכבודה.

אם נרצה ככך — ואם נדע לתרגם רצון זה לשפה ש מעשים פוליטיים.

תשבץ העולם הזה 1867

מאונך:

1. מומר. (5)
2. אחד החושים. (9)
3. זונה מפורסמת. (11)
4. מחשבה. הגות (12)
5. ז'רגון. (14)
6. יחידת הספק חשמלי. (15)
7. קליע מונחה. (16)
8. מיפלה עממית שנוסדה במצריים בשנת 1918 ע"י סעד זגולול פחה. (18)
9. לבוש אבל. (19)
10. אישיות בחדשות. (23)
11. בעל "מורה נבוכים". (26)
12. מילת שילילה. (27)
13. נכרי. (28)
14. ארמון מלך כה צרפתי. (30)
15. תאנים מיובשות. (32)
16. נוזל בפה. (34)
17. מייסד דת. (35)
18. מאפה שלא החמיץ. (36)
19. רטוב. (38)
20. תואר כבוד אנגלי. (39)
21. בחילה. (40)
22. קללה. (41)
23. צער. (42)
24. לתוכו מכניסים את התקע. (44)
25. מיכל לנוזלים. (46)
26. מילת תנאי. (47)
27. רקרור. (49)
28. בית ספר חקלאי. (51)
29. מהר. (53)
30. צואת יונים. (55)
31. בנה של בתולה. (56)
32. שאין נשמה באפו. (57)
33. קמין. (59)
34. סופר, סוכן חשאי, שמיסר פרו 007. (60)
35. מה שקרה בשבועות. (62)
36. קריאת צער. (64)
37. ההר ממנו ראה משה את הארץ המובטחת. (65)
38. אישון. (66)
39. מתידה. (67)
40. עולם. (69)
41. כינוי לאשה פאטאר לית. (70)
42. עם הארץ. (71)
43. כואב. (72)
44. דמות ממגילת אסתר. (73)
45. מין קוף.

חשבץ 1867

זהו חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור וכפל, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

